

Naturskyddsföreningen
Lund

Utflykter, möten, föreläsningar Valenkäten

Hösten 2026

LNF:s styrelse 2026/27

Ingela Björck	externa kontakter	0736 696292	ingela.a.e.bjorck@gmail.com
Tomas Björnsson		0708 138158	cicero@rtb.se
Per Blomberg	ordförande	0702 367849	per.blomberg@ naturskyddsforeningen.se
Kerstin Brodelius		0709 135480	kerstin.brodelius@gmail.com
Linda Hartman		0730 505686	linda.i.hartman@gmail.com
Carina Hellström		0708 930621	car.hellstrom@gmail.com
Ida Isaksson		0738 084266	idaemelie.is@gmail.com
Christina Jacobsson	kassör	0709 148113	christina-jacobsson@hotmail.com
Olof Johansson			olof_kontakt@fastmail.com
Kent Lundgren		0706 069876	lundgren.kent@gmail.com
Lars Nerpin		0702 725527	larsnerpin@outlook.com
Salme Portinson	vice ordf.	0703 204889	salme.portinson@gmail.com
Leif Runeson	sekreterare	0730 864752	leif.runeson@hotmail.com
Åse Svensson		0733 146423	ase.svensson@telia.com

Kontakta Lunds Naturskyddsförening

E-post: lund@naturskyddsforeningen.se

Webbadress: lund.naturskyddsforeningen.se

Facebookadress: facebook.com/naturskyddsforeningenlund

Instagram: [@naturskyddsforeningen_lund](https://instagram.com/naturskyddsforeningen_lund)

Postadress: c/o Blomberg, Sofiaparken 3B, 222 41 Lund

Meddela din e-postadress till:

medlem@naturskyddsforeningen.se

så får du våra utskick några gånger per år.

Omslagsbild: Therese Malmberg Morales.

Layout: Lisa Lidgren. Tryck: Multiply, Malmö, 2026.

Ordföranden har ordet

VALET ÄR DITT. Den 13 september är det valdag i Sverige. Som framgår av föreningens nationella och vår lokala valenkät, skiljer sig partiernas miljöpolitik kraftigt åt. Ditt val har betydelse för hur klimat-, miljö- och naturvårdsarbetet blir den kommande mandatperioden. Lunds Naturskyddsförening kommer att finnas på Stortorget för att informera de politiska partierna och allmänheten om betydelsen av att ta större hänsyn till miljö- och naturvårdsfrågor. Hjälp till du också genom att diskutera de viktiga framtidsfrågorna med familj, vänner och kollegor.

Som vanligt erbjuder Lunds Naturskyddsförening ett omfattande program för hösten med föredrag, utflykter, studiecirkel och arbetsgrupper. Är du ny i föreningen eller har varit med ett tag och vill börja engagera dig mer, är du välkommen till startmötet 17/9 då vi presenterar vilka möjligheter till engagemang som finns. Har du förslag på aktiviteter till vårprogrammet hör av dig till någon i styrelsen. Väl mött på höstens aktiviteter!

På grund av allt högre portopriser kommer föreningens programblad att skickas med tidningen Sveriges Natur med början våren 2027. Om du har begärt digital tidning, så kan du ladda ner LNF:s programblad från hemsidan: <https://lund.naturskyddsforeningen.se/program/>

Ladda ner LNF:s
programblad här ➞

Per Blomberg

Programpunkter hösten 2026

Varmt välkommen till höstens program med utflykter, föreläsningar, studiecirkel, arbetsgrupper och andra arrangemang i föreningen.

Lite praktisk information:

- Titta alltid på hemsidan inför ett visst arrangemang, så att ingenting ändrats eller blivit inställt. För kollektivresor, se Skånetrafikens hemsida eller app för aktuella buss- och tågtider.
- Vid utflykter, välj kläder efter väder samt rejäla skor. Glöm inte sittunderlag och fika!
- Hundar får följa med, men ska hållas i koppel.
- Om något är oklart, ring eller mejla respektive kontaktperson.

Föreläsningar och författarsamtal äger rum i Atriumgården på Lunds stadsbibliotek kl. 18 – ca 19:30, inkl. efterföljande frågestund och diskussion. Det är fri entré och ingen föranmälan behövs.

Föreläsningarna ingår i en serie om klimat- och miljöfrågor anordnad i samarbete mellan Lunds Naturskyddsförening, Hållbarhetsforum vid Lunds universitet och Stadsbiblioteket.

Kontakt: Salme Portinson, salme.portinson@gmail.com, 0703 204889.

FOTO: SANTERI VANHANEN

TIS 25 AUG

Floravandring vid Nöbbelövs mosse / Flora exkursion to Nöbbelöv's mire

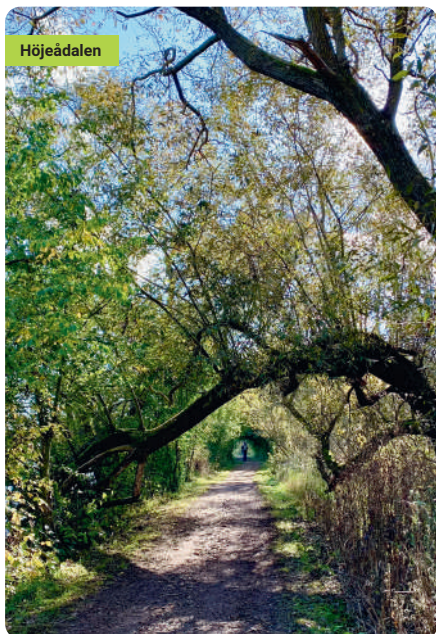
På Nöbbelövs mosse i norra Lund, finns det våtmarker samt fukt- och torrängar. Vi ska tillsammans se vad vi kan hitta av sensommarfloran i denna varierade miljö.

Mötestid och -plats: Kl. 18:00 vid parkeringsplatsen vid Nöbbelövs bygata, nära naturreservatet.

The excursion will be in two groups, one in English and one in Swedish. On the Nöbbelöv's mire, in the northern part of Lund, there are both wetlands, and humid as well as dry pastures. Together, we will investigate the late summer flora in this varied environment.

Meeting time and place: At 6 p.m. at the parking place by Nöbbelövs bygata next to the nature preserve.

Contact: Ulf Ryde
ulf.ryde@compchem.lu.se and
Tomas Persson tomasp@gmx.com.

ONS 2 SEP

Guidad tur i Höjeådalens

Många av oss som besöker Höjeådalens naturreservat undrar hur området kommer att förändras då Källby reningsverk eventuellt läggs ner. Kommer reningsverksdammarna att vara kvar, hur förändras vattenståndet i Höje å och hur påverkas växter och djur om vattentillgången minskar?

Kommunekolog **Hjalmar Åhrén** guidar oss runt i reservatet och då kan vi förhoppningsvis få svar på en del av våra frågor. Turen tar max två timmar.

Samling: Kl. 17:30 vid den västra ingången till reservatet vid parkeringen närmast Värpinge by.

Regionbuss 139 till Malmö/Lomma (avstigning vid Trolles backe i Värpinge by) och stadsbuss 2 till Värpinge by avgår båda från Lund C.

OBS! Max 20 deltagare.

ANMÄLAN görs till Carina Hellström: car.hellstrom@gmail.com

LÖR 12 SEP

Mossor i Skrylle för nybörjare

Vi besöker Skrylleskogen och bekantar oss med mossornas mångfald under ledning av **Staffan Nilsson**. Bra tillfälle för dig som är nybörjare eller vill repetera grunderna om mossor.

Samling: kl. 10:35 på P-platsen vid Åkestorpsvägen i västra Skrylle (p-platsen söder om Skryllegården längs vägen mellan Skrylle och Dalby; RT90 6175880 N, 1345920 O). Buss 159 från Lund ankommer till hållplats Billebjersvägen kl. 10:27.

Kontakt: Staffan Nilsson, staffan.u.nilsson@gmail.com

TOR 17 SEP

Startmöte

Alla nya och gamla medlemmar är varmt välkomna torsdag 17 september kl. 19:00 till Fontänhuset, Magle Stora Kyrkogata 5, för att höra mer om hur man kan engagera sig i föreningen.

Vi presenterar föreningens arbete och de olika arbetsgrupperna. Du har även möjlighet att träffa andra engagerade medlemmar.

Kontakt: Per Blomberg, per.blomberg@naturskyddsforeningen.se

SÖN 20 SEP

Naturvårdsvandring på Romeleåsen

Följ med på en naturvårdsvandring över Romeleåsen tillsammans med **Per Blomberg**. Vi besöker olika skogs- och betesmiljöer för att diskutera vilka naturvärden som är viktiga att slå vakt om. Arrangemanget är en del av de nationella Skogsdagarna. Vandringen är relativt utmanande, med 8 kilometer mellan Veberöd och Genarp. Ta med fika och sittunderlag.

Avfärd 08:43 med buss 160 från Lund C till Veberöd 9:20. Vandringen tar 4–5 timmar och hemfärd sker från Genarp vid 14-tiden, med buss till Lund.

Kontakt: Per Blomberg, per.blomberg@naturskyddsforeningen.se

MÅN 21 SEP STUDIEBESÖK

Lundaexempel på hållbara energisystem och fastigheter

Alternativa energisystem, hållbarhet i fastighetsbranschen och olika lösningar på detta, är något som praktiseras i Lund. Vi bjuder in till studiebesök hos två verksamheter på Brunnshög. Först besöker vi Wihlborgs, som presenterar två energibesparande system för fastigheter och fortsätter sedan till LKF som visar det lokala energisystemet EnergyNet, med ViaEuropa (Jonas Birgersson-företag). Vi guidas av **Hassan Mahdi** med kollegor (Wihlborgs) respektive **Markus Paulsson** (Lunds kommun).

Samling: Kl. 17:30 vid entrén till Mobilvägen 4 (Wihlborgs). Besöken varar sammanlagt lite drygt 2 timmar. Det tar ca tio minuter att förflytta sig mellan verksamheterna. (LKF-adressen är Brunnshögsgatan 39, in på gården (via baksidan).

OBS! Max 25 deltagare.

Anmälan senast 17 sep. till föreningens e-post: lund@naturskyddsforeningen.se.

Kontakt: Salme Portinson, salme.portinson@gmail.com

SÖN 4 OKT

Cykeltur i "Bästa cykelkommunen"

Lunds kommun fick i år utmärkelsen "Bästa cykelkommun" och har flera gånger tidigare fått pris för sitt arbete med cykling. Följ med oss på en tur runt staden för att se varför.

Anders Söderberg har under 20 år arbetat med cykelfrågor på Lunds kommun och leder en cykeltur från centrum på cykelvägar först via Väster, sedan upp till Brunnshög och ner mot Hardebergaspåret och tillbaka. Hela turen tar cirka två timmar med stopp på ett antal ställen för att visa hur man byggt och arrangerat för cyklister.

Samling: Kl. 14:00 på Stortorget, med egen cykel.

Kontakt: Tomas Björnsson, cicero@rtb.se eller 0708 138158.

LÖR 10 OKT

Lavfloran i Botan

När lavfloran i Botan inventerades 1943 hittades 61 arter, 27 på sten, 24 på bark, 8 på båda substraten och 2 på marken. Förmodligen finns det dubbelt så många arter i dag. Förklaringen är bättre luftkvalitet, fler och äldre substrat, invandring av sydliga arter, nybeskrivna arter inklusive ett snävare artbegrepp. Tillsammans med två lavforskare, **Arne Thell**, intendent vid Biologiska museet, Lunds universitet, och **Serhii Kondratyuk**, gästprofessor från Ukraina, verksam vid Biologiska institutionen, Lunds universitet, hoppas vi kunna sätta namn på det mesta vi hittar.

Samling: Kl. 9:00, Botaniska trädgården, ingången vid korsningen Östra Vallgatan–Tunavägen.

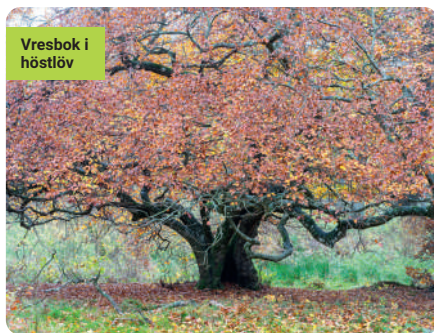
Kontakt: Arne Thell, arne.thell@biol.lu.se

ONS 14 OKT FÖRELÄSNING

Plast som miljöproblem och plastens politik

Idag produceras lika mycket plast som mänsklighetens totala vikt, varje år. Hur hamnade vi här – och vad kan vi göra åt det? Frågan är i hög grad politisk: den handlar om ansvar, styrmedel och intressen. Vem bär kostnaderna, vilka lösningar prioriteras och vilka möjligheter finns att förändra dagens system? **Karl Holmberg** är forskare vid divisionen

för miljö och energisystem vid LTH, där han forskar om återvinning och återbruk i koppling till plast och dess användning.

SÖN 18 OKT

Vresbokarna i Trollskogen

Vi åker till Trollskogen vid Torna Hällestad för att uppleva de magiska vresbokarna. **Jörgen Nilsson**, som ansvarar för naturreservatet Prästaskogen och Gryteskog på Länsstyrelsen i Skåne, kommer att berätta om dessa unika träd som har en av sina viktigaste förekomster i Europa just här i Lunds kommun.

Samling: Kl. 11:00 vid parkeringen i Prästaskogen, nära hållplatsen Trollskogen Vresbokarna. Buss 159 avgår från Lund C klockan 10:00 och anländer 10:49. Vandringen tar ca 3 timmar och 14:39 återvänder buss 159 till Lund C med ankomst 15:32. Ta med fika och sittunderlag.

Kontakt: Per Blomberg, per.blomberg@naturskyddsforeningen.se

ONS 21 OKT FÖRELÄSNING

Litteraturen och den hotade samtidsnaturen

Paul Tenngart är docent i litteraturvetenskap vid Lunds universitet och har i flera tvärvetenskapliga projekt utforskat skönlitteraturens relation till klimatförändringar och biodiversitet.

I det här föredraget ger han en överblickande helhetssyn på samtidslitteraturens kulturella, samhälleliga, språkliga och psykologiska funktioner i en tid av accelererande global uppvärmning och stigande växtblindhet.

LÖR 24 OKT

Klädbytdagen

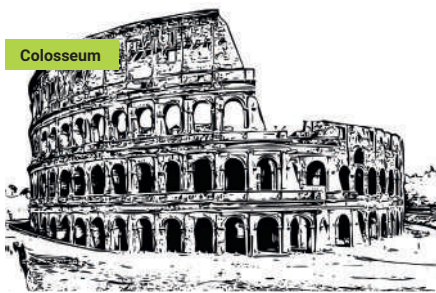
Klädbyteri är nu nästan en folkrörelse. Förra våren var det i hela landet 14 000 personer som var med och bytte kläder, och 65 000 plagg fick nya ägare – en enorm besparing av vatten, kemikalier och klimatutsläpp jämfört med samma mängd nytillverkade kläder. LNF ordnade två klädbytdagar förra året, och nu är det dags igen.

Kl. 11-12:30 kan man lämna in max 5 hela och rena plagg på Stadsbiblioteket i Lund, och hämta ut lika många "nya" plagg kl. 13-14:30. De kläder som ev. inte får någon ny ägare lämnas till en av Lunds ideella secondhand-affärer.

Kontakt: Christina Jacobsson, christina-jacobsson@hotmail.com

Colosseum

ILLUSTRATION: CANVA

ONS 4 NOV FÖRELÄSNING

Klimat, kriser och katastrofer i antikens Rom

Det romerska rikets uppgång och fall kan inte förstås enbart utifrån kejsare, generaler och politik. Imperiet var också djupt beroende av naturen, och då liksom nu spelade klimatförändringar och pandemier en avgörande roll.

I dag framhåller forskare att ett gynnsamt klimat gav ett slags tyst understöd till den romerska expansionen, medan ett kyligare och mer instabilt väder, i kombination med återkommande epidemier, gradvis bröt ned rikets motståndskraft och omformade dess politiska struktur.

Lovisa Brännstedt är docent i antikens kultur och samhällsliv och verksam inom Environmental Humanities Hub vid Lunds universitet. I föredraget diskuterar hon vad som händer om vi betraktar det romerska riket genom klimat- och miljöperspektiv, samt hur romarna själva förstod och tolkade naturen.

LÖR 7 NOV

Vandring i kulturlandskapet vid Fulltofta

Geologen **Joachim Regnéll** och landskapsvetaren **Nils Wallin** guidar i Fulltofta strövområde under en vandring på 8 kilometer. Vi startar vid 11-tiden från Fulltofta naturcentrum, där hållplats finns strax intill, för buss från Höör station och Hörby busstation. Mer information senare i höst när tidtabellen uppdaterats: håll utkik på vår hemsida och i våra sociala medier. Ta med matsäck och sittunderlag. Hemfärd vid 15-tiden.

Kontakt: Salme Portinson, salme.portinson@gmail.com

ONS 11 NOV FÖRELÄSNING

Så kan vi prata om klimatet – utan att folk slutar lyssna

Mona Lilja är professor vid Malmö universitet och forskar om hur vi kan kommunicera klimatfrågan på ett sätt som gör den angelägen och motiverar till handling. Med utgångspunkt i intervjuer med aktivister i Japan, Kambodja och Frankrike lyfter hon fram centrala

lärdomar om hur vi kan tala om klimatet och andra miljöproblem i en tid där fakta ofta ifrågasätts och desinformation sprids.

Föreläsningen fokuserar inte bara på vad vi säger, utan också på hur vi säger det och hur olika sätt att kommunicera kan påverka människors engagemang och vilja att agera.

Tomas Ramberg

FOTO: THRON ULLBERG

ONS 18 NOV FÖRFATTARSAMTAL **Sverige och kärnkraften**

Ingen fråga tycks så seglivad och omtvistad inom svensk politik som kärnkraftens vara eller icke vara. Ena stunden är alla övertygade om energislagets överlägsenhet, nästa stund vänder opinionen, inte sällan påverkad av de olyckor vi kommit att förknippa med kärnkraften.

Journalisten **Tomas Ramberg** beskriver i sin nya bok *Att dagtinga med sin övertygelse: historien om Sverige och kärnkraften*, hur kärnkraften genom åren fyllts med politisk laddning från de mest oväntade håll, beroende på hur de politiska vindarna blåser för dagen. Hör honom berätta om boken i ett samtal med **Kristina Lindgärde**, press- och forskningskommunikatör vid Lunds universitet.

2027

FOTO: SALME PORTINSON

ONS 6 JAN

Trettondagsvandring med fågelskådning

Traditionsenligt blir det en fågelvandring längs Höje å i början av året, under ledning av **Linda Birkedal**. Vi går från Värpinge by bort mot S:t Larsområdet och spanar efter övervintrande fåglar i reningsverksdammarna.

Samling kl. 11:00 i Värpinge by, vid busshållplatsen för linje i 2. Ta med varma kläder, fika för en kort paus och kikare om du har.

Kontakt: Salme Portinson, salme.portinson@gmail.com

TOR 4 FEB **Startmöte**

Alla nya och gamla medlemmar är varmt välkomna torsdag 4 februari kl. 19:00 till Fontänhuset, Magle Stora Kyrkogata 5, för att höra mer om hur man kan engagera sig i föreningen. Vi presenterar föreningens arbete och de olika arbetsgrupperna, och du har möjlighet att samtala med andra engagerade medlemmar.

Kontakt: Per Blomberg, per.blomberg@naturskyddsforeningen.se

Välkomna till Lunds Natursnokare!

I Lunds Natursnokare upptäcker barn mellan 3–10 år och deras vuxna naturen tillsammans. Våra träffar pågår cirka 2 timmar men det är öppet slut, så det är helt enkelt slut när det passar att gå hem. Vi utforskar vår miljö, leker i naturen och fikar tillsammans. Allt ni behöver ta med är lite fika och ett glatt snokigt humör!

Lördag 12 september kl. 14:00

Denna träff utforskar natursnokarna djurens värld! Följ med och lär dig om hur olika djur bor, hur djuren låter samt vilka spår de lämnar efter sig!

Samling vid Nöbbelövs mosse, norr om Gunnesbo 4H-gård, Nöbbelövs bygata 921, Lund.

Lördag 24 oktober kl. 14:00

Följ med ut på en kortare hajk med natursnokarna! På vägen lär vi oss om naturens olika kretslopp och vi avslutar med en mysig stund runt brasan.

Samling vid Nöbbelövs mosse, norr om Gunnesbo 4H-gård, Nöbbelövs bygata 921, Lund.

Föranmälan underlättar vår planering, men är inget måste. Alla träffar är gratis, så det är bara att dyka upp!

Hitta oss på Facebook:

Lunds natursnokare —————→
eller mejla till natursnokarelund@gmail.com

Snoka gärna även in på:
naturskyddsforeningen.se/natursnokarna/familjetips
Vi ses i naturen!

Fältbiologerna i Lund

Naturskyddsföreningens fristående ungdomsförening är för dig mellan 12 och 25 år som gillar naturen och vill arbeta för miljö- och klimatfrågor.

Följ med på utflykter, läger, föredrag, aktioner och diskussioner för en bättre framtid.

Kontakta lund@faltbiologerna.se om du vill veta mer eller läs på föreningens hemsida: <https://faltbiologerna.se/engagera-dig/hitta-din-klubb/>

FOTO: SALMEPORTINSON

Den 6 juni lockade LNF många av besökarna på Kulturens firande av nationaldagen.

Bli medlem i Naturskyddsföreningen

Skanna QR-koden, skicka ett mejl till **medlem@naturskyddsforeningen.se** eller ring 08 7026577 (ange att du har blivit värvad av Lund Naturskyddsförening).

Studiecirkel – klimatkrisen

Klimatkrisen är lika aktuell som någonsin. Den får inte hamna i medieskugga trots en konfliktfylld omvärld. LNF har ordnat klimatbokcirkel under mer än 3 år. Kunskaper höjs, argument testas, engagemang stärks. Exempelvis har vi följt vad som sagts av personer som Greta Thunberg, Johan Rockström och nu senast av journalisten Erika Bjerström. Har du egna förslag?

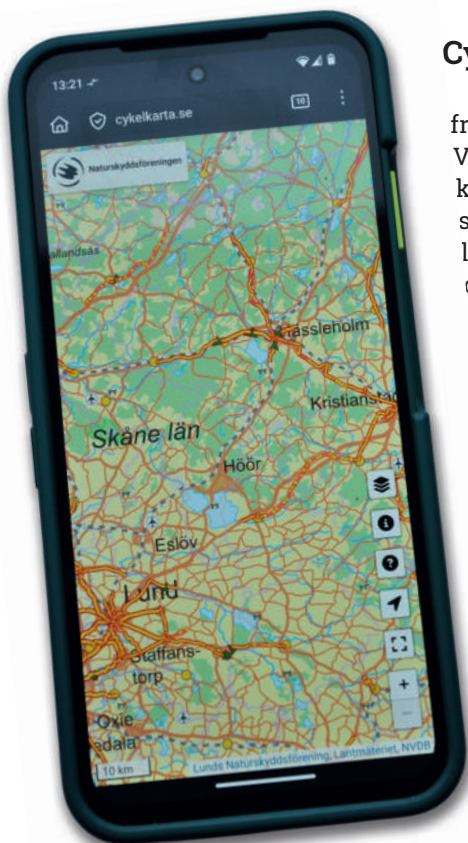
Inga förkunskaper krävs. Mycket välkommen att anmäla dig senast 24 september till Lars Nerpin i styrelsen, se kontaktuppgift på sidan 2.

Möten kan ske genom fysiska möten eller digitalt, vanligen torsdagskvällar. Vi försöker anpassa mötessätt till vad som är praktiskt möjligt. Om många anmäler intresse kan vi behöva undersöka om det går att ha flera cirkel samtidigt.

Cykelkarta.se

Cykelkarta.se täcker södra Sverige från Skåne och norrut till (det mesta av) Västergötland och Östergötland. På cykelkartan hittar du ett stort antal vägar som är lämpliga för cykling. Du kan växla mellan olika kartlager, som nationella cykelleder eller cykelturer runt Lund. Där kan du också se LNF:s cykelplan som visar våra förslag till utbyggnad av cykelvägnätet i södra Sverige.

Cykelkartan kan även visa alla stationer i södra Sverige där man kan ta med cyklar på regionala tåg, och hur ofta de går. Runt Lund kan du se LNF:s förslag på fikacykling samt alla intressanta platser från vår bok **Cykelturer i lundabygden**.

Arbetsgrupperna

Grupperna träffas på Fontänhuset, Magle Stora Kyrkogata 5, 2:a vån., ingång från gården. Kontaktuppgifter till sammankallande för respektive grupp finns på sidan 2 i programmet om inte annat anges.

Plangruppen

Plangruppen bevakar planärenden i Lunds kommun och skriver samråds- och granskningsyttranden på detaljplaner och översiktsplaner. Gruppen bevakar även ärenden enligt miljöbalken, såsom miljökonsekvensbeskrivningar, tillstånd och remisser. Styrelsen hjälper till med val av ärenden och står också för den slutliga utformningen av remissvaren. Se LNF:s yttranden på: <https://lund.naturskyddsforeningen.se/lnf-tycker/>. Vill du vara med i plangruppen, kontakta Kerstin Brodelius.

Naturvårdsgruppen

Gruppen bevakar naturvårdsärenden i kommunen och föreslår vilka värdefulla naturområden som borde skyddas för framtiden. Gruppen deltar aktivt i revideringen av den nya grönsplanen för kommunen. Vill du vara med, kontakta Per Blomberg.

Cykelgruppen

Cykelgruppen träffas ungefär en gång per månad och diskuterar aktuella cykelfrågor och ger förslag på förbättringar för cyklister. I höst förbereder vi oss för vår medverkan på Brunnsköldskallan (12 sept) samt vår cykeltur den 4 okt. Höstens första möte är torsdag 3 september kl. 19. Vill du vara med i cykelgruppen, kontakta Tomas Björnsson.

FOTO: SALME PORTINSON

Klimatgruppen

Klimatgruppen träffas varje månad för att diskutera och arbeta med aktuella klimatfrågor. Gruppen har en tydlig ambition att ordna utåtriktade aktiviteter där vi möter allmänhet och beslutsfattare. Samtidigt finns det också en självklar plats för att diskutera, reflektera och dela tankar, känslor och reaktioner kring den påverkan på miljön och klimatet vi allt oftare konfronteras med. Våra utåtriktade aktiviteter handlar om att ta fram informationsmaterial, delta i publika evenemang, föra samtal med allmänhet och politiker samt att föreslå åtgärder för klimatet. Höstens första möte är torsdagen 27 augusti kl. 19 på Fontänhuset. Vill du vara med i klimatgruppen, kontakta Patrik Gyland, patrik@progressplus.se.

FOTO: INGELA BJÖRCK

Handla miljövänligt-gruppen

Gruppen arbetar bland annat med klädbytardagar och den årliga miljöveckan Green Action Week, som riksföreningen samordnar i september. Den verkar för minskad användning av skadliga ämnen och resurshushållning.

Vill du vara med i Handla miljövänligt-gruppen, kontakta Olof Johansson.

Bastardsvärmare

FOTO: SALME PORTINSON

Naturfotogruppen

Foto och film är betydelsefulla redskap för att visa hur fantastisk naturen är i Lunds kommun men också för att visa de hot som finns mot naturen.

Är du intresserad av foto och film och vill jobba tillsammans med andra med samma intresse, är du välkommen till naturfotogruppen. Höstens första möte är torsdag 10 september kl. 19. Kontakta Per Blomberg.

Programgruppen

Varje termin tar föreningen fram ett program med föreläsningar, exkursioner, konferenser och föreningsmöten. Programgruppen planerar programpunkterna och producerar programbladet. Det senare sker genom att sammanställa texter, ha kontakt med layoutaren och tryckeriet, och klistra etiketter för att distribuera programbladet.

Är du intresserad, kontakta Salme Portinson.

Hjälpa till ibland

Lunds Naturskyddsförening deltar på en rad publika arrangemang som cykeldagar, Skördefesten och julmarknaden på Kulturen. Inför dessa arrangemang skickar föreningen ut förfrågan till personer på en e-postlista om möjlighet att ställa upp under någon timme och hjälpa till med praktiska och informativa aktiviteter. Det är upp till var och en när man har tid och ork att delta.

Vill du vara med på e-postlistan, kontakta någon i styrelsen.

Damm vid reningsverket i Lund

LNF tycker till

Av Ingela Björck

Lunds Naturskyddsförenings viktigaste skrivelse under våren var remissvaret om MAXIMA-projektet, som beskrivs på sidan 19 i programmet. Men föreningen har också skickat in flera andra yttranden sedan sist. De handlar om nya idrottsplatser, ny trafikplanering på Väster och ett militärt bygge på Revingehed.

DE PLANERADE NYA IDROTTSPLATSERNA ligger i Östra Torn och i Vallkärratorn. De hänger samman med den planerade sjukhusflytten, som LNF motsatt sig eftersom den leder till stora klimateffekter och höga kostnader. Föreningen motsätter sig därför också de nya idrottsplatserna.

Därutöver har föreningen även speciella invändningar mot de två detaljplanerna. När det gäller Östra Torn handlar det om fotbollsplaner för åretruntbruk. Detta innebär en yta av plastgräs med gummigranulat, som nöts ner till hälsofarliga mikroplast. När det gäller Vallkärratorn påpekar föreningen att sju arter fladdermöss noterats i området, djur som är beroende av mörker och kommer att störas av upplysta idrottsplaner.

Ärendet om trafikplaneringen på Väster handlar om att förbättra möjligheten att nå järnvägsstationen västerifrån. LNF har synpunkter på möjliga konflikter mellan olika trafikantgrupper, och menar också att intrånget i Bjeredsparken är olyckligt.

Revingehedsärendet, slutligen, handlar om att Försvarsmakten vill kunna bygga en ny matsal inom Natura 2000-området. Här anser föreningen att ett större område, även utanför Natura 2000-området, borde utredas så att man kan välja den placering som ger minsta möjliga påverkan på naturmiljön.

Åtta partier besvarade LNF:s valenkät

Av Ingela Björck

I början av våren skickade Lunds Naturskyddsförening ut en enkät till alla partier i Lunds kommunfullmäktige. I denna tar föreningen upp olika miljö- och klimatfrågor, för att genom svaren kunna ge miljöintresserade lundaväljare en överblick över var partierna står i dessa frågor.

Utgångspunkten är en vision om framtidens Lund som en stad som undvikit att växa ut över Sveriges bästa jordbruksmark. Det är en stad som har många träd, cyklar och fotgängare men få bilar i sin stadsmiljö. Det är också en stad som stöttar naturvården och är en föregångare när det gäller att minska klimatutsläppen inom kommunen.

Vi testade denna vision på partierna i olika frågor, där vi formulerat våra önskemål och bett om svar. Svarsalternativen var Håller med, Håller inte med och Håller delvis med. Partierna har också kunnat ge kommentarer för att förklara sina ståndpunkter.

De nio frågorna i enkäten:

1. Inget byggande på jordbruks- eller grönområden
2. Mindre biltrafik och mer cykling, gång och kollektivåkning
3. Förbättrad cykelinfrastruktur
4. Fler träd i staden
5. Ökad odling i staden
6. Större anslag till naturvården
7. Klimatbedömning av alla viktiga kommunala beslut
8. Uppfyllda mål i LundaEko
9. Ifrågasatt sjukhusflytt

Alla partier utom KD har besvarat enkäten. Svaren, med alla kommentarer från de olika partierna, kan läsas i detalj på webbsidan lund.naturskyddsforeningen.se > "Våra projekt" > länken "Valenkät 2026", varifrån man kan gå vidare till "Läs en detaljerad redogörelse".

Ta del av enkäten här

Översikt

Lunds Naturskyddsförenings valenkät 2026

	C	FNL	L	MP	M	S	SD	V
1. Inget byggande på jordbruks- eller grönområden								
2. Mindre biltrafik och mer cykling, gång och kollektivåkning.								
3. Förbättrad cykelinfrastruktur								
4. Fler träd i staden.								
5. Ökad odling i staden.								
6. Större anslag till naturvården.								
7. Klimatbedömning av alla viktiga kommunala beslut								
8. Uppfyllda mål i LundaEko.								
9. Ifrågasatt sjukhusflytt.								

I tabellen visas svaren med färger där grönt står för **Håller med**, rött står för **Håller inte med** och orange för **Håller delvis med**. Alla partier utom KD har besvarat enkäten.

Cyklar, träd och naturvård ger bra respons

Föreningen noterar att många hållit med om mycket i vår vision av framtidens Lund. De frågor som fått mest positiv respons är de som gäller bättre cykel-förbindelser och fler träd i staden. I båda frågorna har ett parti varit tveksamt, men inget har varit emot förslagen. Här hoppas vi därför kunna se fram emot kommande satsningar på cykling och träd.

Näst mest framgång hade frågorna om större anslag till naturvården och uppfyllda mål i LundaEko. Bara två partier var tveksamma här, medan alla andra svarat ja. Att öka odlingen i staden har också bemötts huvudsakligen positivt.

Vissa frågor mer kontroversiella

Frågorna om att sluta bygga på jordbruks- och grönområden samt att minska biltrafiken har varit mer kontroversiella. Här har bara C, MP och V svarat ja i båda fallen, medan de andra partierna varit tveksamma eller helt emot (SD i fråga om biltrafiken).

Frågan om att göra en klimatbedömning av alla viktiga beslut har också gett ett blandat resultat. Fyra partier är för, två är tveksamma och två emot.

Att ifrågasätta en sjukhusflytt stöds bara av två partier, SD och V. Två partier (S och C) är negativa till tanken, och de övriga tveksamma.

Många kommentarer

De många kommentarer som getts visar att partierna tagit enkäten på allvar och bemödat sig om att förklara sina svar och ståndpunkter. Här är utdrag ur några av kommentarerna.

I frågan om att bygga på jordbruksmark, så skriver både S, M och L i sina kommentarer att nybyggnation bör ske genom förtätningar och/eller på redan hårdgjorda ytor. Jordbruksmark ska bara användas om det finns mycket goda skäl. "Moderaterna prioriterar förtätning på redan hårdgjorda ytor. Samtidigt finns det en stor efterfrågan på nya småhus. Det är väldigt viktigt för oss att man kan bo i Lunds kommun under olika skeenden av livet," skriver M.

Takodling och minilotter?

I frågan om ökad odling i staden, skriver S att nya odlingsområden bör skapas när staden växer. MP skriver att matförsörjningen kan bli utmanande i framtiden. "Genom att minska biltrafikens ytor och sänka tillväxttakten vill vi skapa utrymme för både biologisk mångfald och småskalig odling, t.ex. takodling och minilotter", skriver man.

Om de många uppfyllda målen i miljödokumentet LundaEko, skriver S att Lund ska fortsätta gå före i den gröna omställningen, och M säger att alla mål som är antagna av Lunds kommun ska uppfyllas. MP påpekar att kraftfulla insatser behövs både inom klimat och övriga miljöfrågor, både kommunalt, regionalt och inte minst nationellt.

Velat ha kvar sjukhuset

Om sjukhuset säger flera partier att de egentligen velat ha det kvar på sin nuvarande plats. "Vi vill inte flytta sjukhuset till Smörlyckan och hade önskat att sjukhuset byggs ut på befintlig plats i första hand", skriver t.ex. L. Men då regionen sett detta som omöjligt blir det viktigaste att sjukhuset får ligga kvar i Lund, menar man. Här anser dock Lunds Naturskyddsförening att sjukhusflytten ännu inte kan vara oåterkallelig. Ett så stort nybygge blir inte bara dåligt för miljön utan också extremt dyrt även för kommunen, som bland annat kommer att få lägga om kollektivtrafiken och planera nya lösningar för biltrafiken. De stora kostnaderna och motståndet hos många, kanske en majoritet av Lundaborna, talar för att kommunen borde göra sitt bästa för att få regionen att ändra sig. En omsvängning inom regionen borde heller inte vara omöjlig, eftersom en gradvis förbättring inom det nuvarande området lär bli mycket mindre påfrestande för regionens ansträngda budget.

Förutom att visa våra medlemmar var de olika partierna står när det gäller Lunds framtida miljö och hållbarhet, så kommer enkätsvaren också att kunna användas i kommande kontakter med partierna. Om föreningen finner att ett visst parti i sin politiska praktik går helt emot de svar man gett i enkäten, så ger det oss möjlighet att ställa kritiska frågor under hela mandatperioden.

LNF vill att Källby
reningsverk ska
vara kvar i drift

Lunds avloppsvatten bör inte skickas till Malmö

Av Leif Runeson

Hur ska Lunds avloppsvatten tas om hand? Både Sjölanda reningsverk i Malmö och Källby reningsverk i Lund är slitna, och kommer inte att klara framtida reningskrav. Malmö vill därför att avloppsvattnet från Lunds tätort via en nyborrad tunnel ska pumpas till Sjölanda och renas där. Detta projekt, kallat MAXIMA, blir billigare för Malmö än om bara Malmö stad och dess närmaste grannar skulle betala för en moderniserad Sjölandaanläggning. För dem som betalar va-avgifter i Lund blir det däremot betydligt dyrare.

LUNDS KOMMUNLEDNING var tidigare enig om att Lunds framtida avloppsproblem skulle lösas genom att Källby reningsverk byggdes ut och moderniserades. Detta byggde på en utredning från tre välkända och branschkunniga konsulter som kommunen anlitat. Enligt dem skulle Källby reningsverk efter ombyggnad kunna rena avloppsvattnet lika bra som Sjölundaverket, och till en kostnad som var upp till 2 miljarder kronor lägre.

Sedan dess har inga stora tekniska förändringar skett i projektet, men däremot flera politiska utspel. Malmö, som tillsammans med grannkommunerna Burlöv och Lomma har majoritet i VA SYDs styrelse, insisterar på MAXIMA-projektet för att tvinga Lunds kommun att ge bidrag till investeringen.

VA SYD har nu lämnat in en tillståndsansökan för MAXIMA till mark- och miljödomstolen i Växjö. Lunds Naturskyddsförening har i ett kritiskt remissvar yrkat avslag till ansökan, eftersom den är bristfällig på många punkter och innehåller inslag som är både ofullständiga och felaktiga.

En av bristerna är att ansökans miljökonsekvensbeskrivning inte uppfyller miljöbalkens krav. Enligt dessa ska olika platser utredas, och den med hänsyn till ändamålet, hälsan och miljön lämpligaste platsen för ett visst projekt ska väljas. Här har man gjort tvärtom: först utsett en plats (Sjölunda) och i efterhand försökt uppfylla balkens krav på redovisning av konsekvenserna för miljön.

Ansökan innehåller inte heller något om naturvärdena i Höjeådalens naturreservat. I reservatet finns en stor mängd fridlysta och utrotningshotade fågelarter, främst vintertid, samt flera fridlysta fladdermus- och groddjursarter. Om vattnet från Källby reningsverk inte längre leds ut i Höje å, kommer de flesta av dessa att minska i antal eller försvinna. Utan tillskottet från Källby skulle dammarnas och åns vatten nämligen bli betydligt kallare – däremot knappast renare, som VA SYD påstår, eftersom jordbruket längs ån påverkar vattenkvaliteten mycket mer än reningsverket.

Att samla all avloppsvattenrening på samma ställe är också riskabelt, menar LNF. Det medför stora och onödiga risker vid framtida höjningar av havsytan, elavbrott, IT-angrepp och sabotage, men nästan inget av detta har VA SYD utrett. Ett mer decentraliserat system är mycket tryggare i en framtida, mer osäker värld, anser föreningen.

För Lunds del finns två alternativ till MAXIMA. Det ena är att modernisera och bygga ut Källby reningsverk. Det andra är att – om Källby inte kan byggas ut så snabbt som är önskvärt – dessutom komplettera Källby med ett modernt nytt reningsverk i Dalby. Inget av detta har VA SYD utrett.

LNF har därför yrkat avslag på ansökan om MAXIMA, samt yrkat på att domstolen ska underkänna den ofullständiga och felaktiga miljökonsekvensbeskrivningen och avslå VA SYDs krav på verkställighetsförordnande (ett tillstånd som innebär att verksamheten får börja direkt).

"VA SYDs förslag till åtgärder – ett upprustat Sjölunda reningsverk och anläggande av Avloppstunnel Norr – uppfyller inte miljöbalkens krav på att en åtgärd ska vara miljömässigt motiverad, tekniskt möjlig och ekonomiskt rimlig", skriver föreningen sammanfattningsvis.

FOTO: SALME PORTINSON

Vombs fure behöver bättre skydd

Av Per Blomberg

Längst i öster i Lunds kommun, på gränsen till Sjöbo kommun, ligger ett stort skogsområde med stora naturvärden. Det är Vombs fure, som delvis är skyddat för att bevara kronhjorten men där det finns många andra arter som också behöver ett bättre skydd. Vombs fure är det enskilda område i kommunen som skulle ge störst naturvårdsnytta om det restaurerades och skyddades som naturreservat.

Över 200 rödlistade arter har påträffats i furet sedan 1990, enligt 2020 års rödlista. Området ligger inom biosfärområde Storkriket, är av riksintresse för naturvärden, är ett Natura 2000-område och till stora delar ett djurskyddsområde.

Lunds Naturskyddsförening vill att området tillsammans med Vombsjön blir naturreservat och restaureras enligt naturrestaureringsförfordningen. Om Lunds kommun ska nå sitt mål att ha 30 % skyddad natur är Vombs fure det viktigaste området att planera för så fort det går. Detta behöver inte påverka dricksvattenförsörjningen från Vombsjön.

Vombs fure planterades under slutet av 1700-talet och 1800-talet för att binda sanden. Denna hade exponerats genom intensivt bete och jordbruk och skapat sanddynor som förstörde skördar och betesmark. Man kan fortfarande mitt i skogen se sådana sanddynor, skapade för hela 200 år sedan. Det var de mest sandiga markerna som planterades med främst tall och en del gran. I skogsbestånden finns idag även en hel del yngre ädellövträd som bok och ek, samt framför allt björk.

Hela Revingefältet är av internationell betydelse för sin rika flora och fauna, eftersom de sandiga markerna utgör en unik miljö med många sällsynta och hotade arter. Detta gäller även delar av Vombs fure: en del gläntor runt infiltrationsdammar, skogsvägar och parkeringar, en före detta grustäkt i söder nära viltpassagen, samt skogsbrynen och de öppna markerna väster om furet. Dessa områden har fortfarande mycket höga värden för både flora och insektsfauna.

Mest känt är Vombs fure för sin betydelse för den skånska kronhjorten. De täta planteringarna i furet skyddar kronhjorten under dagarna. På nätterna kan sedan djuren gå ut på åkrarna och det militära övningsfältet för att äta. För att skydda kronhjorten har ett djurskyddsområde iordningställts i den södra delen av Vombs fure. Här måste man hålla sig till skogsvägarna

under vår och sommar när kronhjorten kalvar. De öppna markerna väster om Vombs fure har beträdnadsförbud under brunsten på hösten. Det angränsande naturreservatet Vombs ängar i nordväst har beträdnadsförbud under hela året.

2016 bildades ett samrådsorgan för Vombs fure med olika representanter som är berörda av djurskyddsområdet. Länsstyrelsen är huvudman för rådet, vars syfte är att vara ett forum för diskussioner mellan de många olika intressenter som utnyttjar området. Dessa utgörs av kommunerna Lund och Sjöbo, Malmö stad (skogsägarare i området), travhästägare i Vombs by, samt militären som förflyttar trupper mellan övningsfälten på Revinge och Björka.

Både regionala och kommunala naturvårdsplaner har lyft fram områdets höga naturvärden. Förslag om skydd har presenterats vid flera tillfällen, men har ännu inte lett till några åtgärder. En omvandling till naturreservat skulle betyda en minskning av dagens kalhyggesbruk och ensartade bestånd i stora delar av skogen, så att man kunde få fram fler gläntor med exponerad sand och ett ökat inslag av ädellövskog. Delar av barrskogen har kulturhistoriskt värde men barrskogen har – förutom en del gamla boträd – begränsade biologiska värden, så en sådan omvandling skulle vara klart gynnsam för den biologiska mångfalden.

FOTO: PER BLOMBERG

Hej Lundabo!

Som många av er som får det här programbladet redan märkt, så gör LNF i år en särskild satsning inför valet. Vi har via mejl bett alla medlemmar hjälpa till att lyfta klimatfrågorna genom att sprida ett infoblad med rubriken "Hej Lundabo!"

I mejlet förklarar föreningens ordförande Per Blomberg hur spridningen är tänkt att gå till: Tanken är att medlemmar ska skriva ut ett antal exemplar av bladet för att dela ut i något lämpligt område – en trappuppgång, en gata, ett kvarter eller mer. Har man inte skrivare går det bra att hämta infoblad när LNF står på Stortorget i närheten av valstugorna, varje fredag och lördag fem veckor före valet. Varje insats är av betydelse, och många små insatser kan tillsammans ge resultat.

Det infobladet innehåller, är ett resonemang om allvaret i klimatläget och en förhoppning om att alla ska efterfråga mod och långsiktighet i politiken och rösta med framtiden i åtanke, inte bara på det som tycks bäst för stunden. Bladet har också tips och länkar till LNF:s klimatmaterial.

Bakgrunden till den här ovanliga satsningen är att årets val utgör ett verkligt ödesval. Sveriges klimat- och miljöarbete har gått bakåt och inte framåt under Tidö-regeringen, så en fortsättning på den linjen vore katastrofal. En annan bakgrund är att Lunds Naturskyddsförening är en av kommunens allra största föreningar, vars medlemmar utgör en resurs att ta vara på i opinionsarbetet.

En länk till mejlet och infobrevet finns på föreningens hemsida.

RETURADDRESS:

Leif Runeson
Warholms väg 8 B, lgh 1103

224 65 LUND

2026

AUGUSTI

Ti 25/8 Floran vid Nöbbelövs mosse

SEPTEMBER

On 2/9 Højeådalens-guidning

Lø 12/9 Mossor i Skrylle

Lø 12/9 Natursnokare

Lø 12/9 Brunshögskalaset

To 17/9 Startmöte

Sø 20/9 Naturvårdsvandring
Romeleåsen

Må 21/9 Studiebesök, Brunshög:
Lokala energisystem och
klimatsmarta fastigheter

Lør 26/9 Skördefesten

OKTOBER

Søn 4/10 Cykeltur i Lund

Lø 10/10 Lavar i Botan

On 14/10 Karl Holmberg: Om plast*

Sø 18/10 Vresbokarna i Trollskogen

On 21/10 Paul Tennygart: Klimatfiktion*

Lø 24/10 Klädbytdag

Lø 24/10 Natursnokare

NOVEMBER

On 4/11 Lovisa Brännstedt:
Romariket och klimatet*

Lø 7/11 Vandring i kulturlandskapet
vid Fulltofta

On 11/11 Mona Lilja: Om klimatsamtal*

On 18/11 Tomas Ramberg:
Kärnkraftens historia i Sverige*

27-29/11 Kulturens julstök

2027

JANUARI-FEBRUARI

On 6/1 Fågelvandring vid renings-
verkets dammar

To 4/2 Startmöte

* Föreläsning, Stadsbiblioteket

lund.naturskyddsforeningen.se

Skanna koden och bli medlem
i Naturskyddsföreningen